

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLIX. Ч. 122. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 29-го травня 1941. No. 122. Jersey City, N. J., Thursday, May 29, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРАВА ПРЕЗИДЕНТА ВИПЛИВАЮЧІ З ПРОГОЛОШЕННЯ ТРІВОЖНОГО СТАНУ

ВАШИНГТОН. — На основі конституції президент Злучених Держав Америки має право в дуже напружених часах, безпосередньо перед вступленням краю в війну, проголосити повний трівожний стан. Тоді президент дістає автоматичні великі права. Він може забирати фабрики, кораблі, залізницю і всяку іншу приватну власність, потрібну для скріплення національної готовності. Він дістає майже цілковиту контролю над капіталом, працею і зарядом. Він може силою виконувати внутрішні роздори, а також має широке право розправлятися з підіривними елементами. Він має повне право задовжувати край і так регулювати валютою, як цього вимагають в дану пору державні інтереси. Він може також контролювати імпорти і екпорти до чужих країв, забороняючи, або дозволяючи їх там, де це він уважатиме за відповідне.

Одначе, високі урядники в департаменті справедливості заявили, що після всякої правдоподібності президент не буде відразу користуватися тими правами, а буде впроваджувати їх умірковано, лиш з konieczности.

ЦІЛА НАЦІЯ БУДЕ ВПРЯЖЕНА ДО ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — В офіційних колах говорять, що промова президента Рузвелта буде мати такий перший наслідок, що ціла нація впрямиться до продукції річей, потрібних для національної охорони і пільне працювати далеко пильніше, ніж дотепер.

ЗАВДАННЯ КОРАБЛЯ „БІСМАРКА“.

то погляду, що завданням корабля „Бісмарка“ було поїхати далеко під береги Америки і там затоплювати кораблі йдучи до Англії і тим показати, що Німеччина не боїться американської допомоги. В той спосіб, кажуть в дипломатичних колах, Німеччина хотіла підтримати на дусі Японію і також заохотити її до агресії супроти Америки. Заява головного німецького адмірала Редера перед японським кореспондентом, що Німеччина буде затоплювати американські кораблі, стояла власне в тісній звязку з висилкою „Бісмарка“ на широкі моря.

НОВІ ГРОШІ НА БОМБОВИКИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт поставив до конгресу домагання, щоб той ухвалив не цілих три і пів біліона доларів на нові літаки. В останнім році ухвалено на самі літаки вже поверх сім біліонів доларів. Нові гроші на літаки після всякої правдоподібності підуть на будівлення тяжких і далекосяглих бомбовиків. Уряд хоче в найкоротшім часі дотягнути число війнних літаків до 50,000.

ЗІЗНАННЯ ВАЛТИНА.

ВАШИНГТОН. — Перед комітетом Даеса зізнавав вже другий день Рішард Кребс, який під прикриттям називався „Ян Валтін“ написав книжку „3 Ночи“. В ній він описав заходи большевицьких і нацистичних агентів по світі робити перевороти. Першого дня перед комітетом Даеса він говорив, що нацисти мають в Америці сильні підіривні організації. Багато втікачів, які приїхали до Америки, фактично є нацистичними агентами. Деяких він називав по імені. Другого дня він говорив, що подібну роботу в Америці роблять також комуністичні агенти, які працюють на користь Москви. Він казав, що одним з таких комуністичних агентів є в юнії морських робітників, Гері Бريدжес, якого саме тепер американські влади хочуть депортувати. Валтін, чи Кребс, сам був довгий час большевицьким і нацистичним агентом.

ПРОДУКЦІЯ ХАРЧІВ.

ВАШИНГТОН. — Перед конференцією вчених у справі національного прохарчування виголосив промову секретар хліборобства Викард. Він казав, що завданням американського хліборобства є доставити Англії потрібних харчів, а також вповні засобити власні ринки. Треба значно збільшити продукцію яєць, бо їх в великій кількості треба для Англії, а також американське населення мусить збільшити їх консумцію. Яєць треба збільшити на 35%, пушкових помідорів на 50%, сухого гороху на 35%, молока і молочних виробів на 20%, цитрусових овочів на 70% і свинини збільшити стільки, скільки лиш можливо.

РЕГУЛЯЦІЯ ГРОША.

ВАШИНГТОН. — Конгрес ухвалив законопроект, на основі якого президент дістав би право регулювати валютою і означати вартість долара. Є таке переконання, що бодай в двох найближчих роках долар задержить свою вартість.

Президент Рузвелт Проголосив Надзвичайний Трівожний Стан

Америка Буде Боротись Проти Гітлеризму Всіма Силами

Минулого втірка вечером президент Рузвелт розіслав через всі радієві стації свою дуже важну промову, в якій проголосив, що під теперішню пору, з огляду на напружене міжнародне положення, він запроваджує в Америці надзвичайний трівожний стан.

Президент докладно зясував ту небезпеку, яка вирине нині для світу, а в тім і для Америки, з боку гітлерівської Німеччини. Гітлера і Німеччину він називав повним іменем. Він казав, що колиб Німеччина перемогла, Америка знайдеться в смертельній небезпеці. Тому Америка ніколи не допустить до вигри Німеччини і буде уживати всіх засобів, які стоять до її диспозиції, щоб довести до прогрі Німеччини. Тепер американські військові кораблі патрулюють широкі моря, казав президент. Але коли цього буде потрібно вони будуть виконувати й іншу роботу, щоб за всяку ціну доставити до рук Англії війсьну поміч. Америка також відразу кинеться зо зброєю в руках проти всіх заходів ворога придбати собі стратегічні бази, з яких опісля він мігби заатакувати Америку.

Важні Слова Президента

Дослівно президент Рузвелт сказав: „1) Ми будемо чинно запобігати, коли тільки цього треба буде, повною нашою силою, кожну спробу Гітлера простягнути нацистичну домінацію на західно півкулі, або створити загрозу в тій півкулі. Ми будемо чинно поборювати кожний його почин, звернений до панування над морями. Ми настоюватимемо на дуже важну річ, щоб вдержати гітлеризм далеко від кожної точки на світі, з якої можна булоб опісля заатакувати Америку. 2) З точки погляду стисло морської і млітарної konieczности ми дамо всяку можливу поміч Британії і всім тим, що разом з Британією зброєю протиставляться гітлеризмові і всьому, що до нього подібне. Наші патрулі помагають тепер доставляти потрібні для Британії матеріали. Всі додаткові потрібні міри, щоб доставити ті матеріали, будуть впроваджені. Всякий спосіб, чи комбінація кількох способів, які можуть і повинні бути ужиті, є передумуваними нашими морськими і млітарними техніками, які разом зо мною вироблять і впровадять в життя всякі нові додаткові міри, які покажуться потрібними.“

Закликає до Єдності

Водночас президент Рузвелт закликав нашу націю до єдності. Зокрема він підкреслював, що в теперішній напруженій часі уряд не буде толерувати роздорів між однією частиною капіталу, а другою; між однією частиною праці, а другою; або між працею та капіталом. Всі мусять працювати напружено і видавати зо себе можливо все, ставлячи державні справи на першому місці і підчиняючи їм свої особисті справи.

Промову президента слухала ціла американська нація. На той час зупинились забави, танці, а навіть спортові змагання. Їй прислухувалися з затриманим відлком цілий світ. Бо та промова виразно світові заявила, на якій позиції стоїть Америка.

В АНГЛІЇ ВЕЛИКА РАДІСТЬ ЗО ЗАТОПЛЕННЯ „БІСМАРКА“

Американські кореспонденти не знаходять слів, щоб віддати ту радість, яка охопила всі кола Англії, коли рознеслась вістка, що по розшуках, що тривали три і пів дня, британська фльота таки дігнала німецький панцирник „Бісмарк“. І його затопила, чим пімстила втрату свого панцирника „Гуд“, якого затопив „Бісмарк“. В палаті послів, коли ту вістку передав британський прем'єр Чорчл, послі не могли довго здержатись від оплесків. Навіть плескали репортери, коли їм передано ту вістку в міністерстві, що є проти прийнятого звичаю. Задзвонив теж і лорд Ллойд, той світові асекураційної компанії, що асекує кораблі проти нещастя на морі, хоч було зарядження більше не дзвонити, а доперва тоді, аж війна скінчиться. Та в тому випадку зроблено вимок. Ось ті, на око дрібні речі, свідчать про те, як дуже була Англія зажурена випадком з „Гудом“. Тепер усі знову набрали віри в те, що Британія далі є панєю моря. „Бісмарк“ пішов на дно разом з усією залогою, деє яких 400 миль від французького берега, де хотів сховатись перед погонєю британської фльоти. Був поцілений ще в часі боротьби з „Гудом“, а тодім дістав удар торпедою, зісланою з водного літака, збудованого в Америці. Утікаючи пербув зо зменшеною шкідливістю ще яких 1,700 миль, поки його не добили торпеди з британського контрторпедовця і кружляка.

ВЖЕ НЕ БУДЕ БЛІЦКРИГУ. Австрійський жовнір з наложеним на кріс байонетом стоїть сторожем на німецьких жовнірами-бранцями, що попали в британські руки в Північній Африці. Теперх відшлють до концентраційного табору, віддай до Палестини.

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ ПОВНА ВІРИ В ПЕРЕМОГУ

ЛОНДОН. — Не вважаючи на те, що сам прем'єр, Вінстон Чорчл, признав у палаті послів, що Британія понесла втрати на морі, обороняючи острів Крету перед німецьким наїздом, так є, що німецький „бліцкриг“ на Середземному морі не може нічого вдіяти, коли іде про британську фльоту. Таке пише з Лондону кореспондент часопису „Нью Йорк Таймс“. Це правда, що в боротьбі з хмарами німецьких літаків британська фльота на сході Середземного моря втратила два кружляки і чотири контрторпедовці, як і правда те, що деякі інші військові кораблі були ушкоджені. Але все те не змінє ситуації, а саме того, що британська фльота не допускає ніяких німецьких корабельних достав до Крети, а це є величезний успіх. Інакше Крета булаб уже давно в німецьких руках. А так, британська фльота не тільки не дозволяє на німецькі скріплення при допомозі достав кораблями, але ще довозить шораз свіжі британські сили для допомоги тим, що воюють на Креті. Також довозить муніцію і поживу, чим, очевидно, дає змогу продовжати боротьбу за Крету. Та особливо важне те, що сама фльота набирає нового переконання, що таки вона заважує, бо інакше вже й сліду з неї не повинноб бути, колиб заважувала летунська сила в такій мірі, як це дехто тепер думає. А це є те, на чому й ціла Британія дає свою віру в остаточну перемогу, не зменшаючи ваги летунської сили.

НІМЦІ ПРО СІКОРСКОГО.

БЕРЛІН. — В німецькій пресі пишеться про ген. Сікорського, прем'єра польського уряду на вигнання, що він працює для „диктатури міжнародних банкірів і жидів“, щоб вони дали панувати в світі.

ЛОНДОН. — Нема найменшого сумніву щодо того, що Британія має право побирати рекрута в Північній Ірландії, заявив Чорчл у палаті послів, але наразі вона відступає від свого заміру, бо те, що зискється не вартуватиме труду і заколоту, що булиб получений з побором рекрута. Преса заявила, що досвід минулої війни вчить, що є глупотою брати до війська ірландців, що не хочуть у тім війську служити. Ось таким поступованням владається тепер втихомирити Ірландію, а це найважливіше.

ЯПОНІЯ НІБИ У ВІДПОВІДЬ РУЗВЕЛТОВИ.

ТОКІО. — Американський кореспондент, Отто Толішос, подає з Японії про радіову промову капітана Гідео Гіраїде, начальника морської розвідки. Ось та мова, каже кореспондент, замітна з того боку, що вона була свого роду відповіддю на ту промову, яку мав виголосити през. Рузвелт і яку дійсно виголосив минулого втірка. Отже Гіраїде підкреслює, що Японія має 500 війнних кораблів і 4,000 водних літаків, готових до бою, але тільки для оборони Японії. Казав, що годі гарантувати, що Японія не піде до війни. Тільки вона певно не буде визволюючою. Далі капітан Гіраїде звернувся увагу Злученим Державам і Британії, що вони переконують силу свого економічного натиску на Японію. Казав, що Японія постійно себе економічно незалежне. Далі Гіраїде заявив, що якщо Америка піде до війни з Європою, то тоді Японія мусить почувати себе зобов'язаною союзом з Німеччиною й Італією. Він каже, що Злучені Держави не будуть могли тоді боротись з Японією з цілою силою на морі, бо мусять бути теж і на Атлантиці.

МАЦУОКА ПРОТИ ЗАХІДНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ.

ТОКІО. — Японський міністер закордонних справ Мацуока глядить дуже песимістично на міжнародно ситуацію. Каже, що як ще був хлопцем, то відчував, що модерна матеріалістична цивілізація мусить скорше чи пізніше пропасти. Мацуока переконаний, що саме японський нарід може ще людство спасти.

АМЕРАКА В ДОПОМОГУ КИТАЄВИ.

ЧУНГКІНГ. — Демократичний Китай діставатиме ще більшу допомогу з боку Америки ніж досі. Наразі Америка доставить Китаєви війнних матеріалів на суму \$100,000,000.

ХОЧУТЬ ВИПРАВДАТИ ЛЕОПОЛЬДА.

ВІШІ. — Франція була першою, що назвала бельгійського короля Леопольда зрадником за те, що піддався Німеччині й перестав воювати. За те французький уряд позбавив Леопольда високого відзначення, якого він зазнав від Франції, будучи членом Почесного Легіону. Тепер маршал Петен те все каже і віддає Леопольдові давні почести.

ГОТОВІ ЗНИЩИТИ МОЗУЛЬ.

АНКАРА. — Положення в Іраку таке, що британці мусять стати панями ситуації в цілому краю. Та є побоювання, що німецькі інженіри, що є в Мозулі, готові допуститись саботажних актів і знищити джерела нафти, зглад урядження для добування нафти. Ірак був у плані нацистів доперва зо здобуття Крети і Кипру. А вийшло інакше. Мозуль має для британців величезне значіння, тому їхні побоювання щодо саботажу є цілком зрозумілі.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Noted as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
новим числом, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОТРІБНА ПОПРАВКА

Під час своєї подорожі по Злучених Державах польський генерал Сікорський, прем'єр польського уряду на еміграції, заявляв у своїх промовах, що американський уряд устані президента Рузвельта дає йому виразно до розуміння, що Злучені Держави стоять за велику Польщу. В злучі з балаками того генерала-політика про пляни якогось заборона проти Німеччини на 150 мільйонів душ ці слова не можна було інакше розуміти, як хіба так, що Польща не покинула ще намірів захоплювати під свою владу чужі, непольські народи, захоплювати їх силою, й держати їх силою. Зі слів генерала Сікорського виходило ясно, що польський уряд на еміграції заздалегідь робить заходи добитися вже тепер признання для цих плянів імперіалістичної Польщі від американського уряду. Його візита в Канаді не оставляла найменшого сумніву, що він поробив такі самі заходи й перед канадським урядом.

Того роду плян не міг лишитися без відповіді з боку канадійців українського роду. Ці канадійці, щоправда, зірвали вже всякі громадянські зв'язки з усіма державами, що повстали були на українських територіях. Вони льоляли супроти своєї нової, прибраної вітчизни. Засвідчили вони це всіма способами, а передовсім своєю масовою службою в канадській збройній силі. Та не дивлячися на те, чи може якраз тому, вони мусили звернути увагу канадському уряду, а посередню й британському, на некорисні наслідки, які мусить за собою потягнути польська політика будувати державу з людей, які до Польщі не хочуть належати.

Передовсім мусили вони звернути увагу на грубі насильницькі засоби правління, якими послуговувалася Польща, відбудована по першій світовій війні. Вони мусили звернути увагу на те, що польська адміністрація система йшла в розріз з усіма принципами демократичного правління. Вони мусили звернути увагу на те, що між причинами упадку відбудованої Польщі є невдоволення так званих національних меншин. Вони мусили на це звернути увагу на те, щоби показати, що так само мусить скінчитися й та майбутня Польща, яка мала би бути відбудована по цій війні, якщо вона була би відбудована за пляном Сікорських на взір старої.

Мусили теж канадійці українського роду звернути увагу канадському уряду на те, що пляни відбудови імперіалістичної Польщі йдуть у розріз з засадами демократії, свободи, самоозначення народів, які британський уряд проголошує як головну спірну точку між урядом Великої Британії й урядом Гітлера.

Відповідь канадського прем'єра канадійці українського роду будуть уважати доказом, що канадський уряд теж бере поважно програму свободи для всіх народів та що він не думає робити в тому згляді виїмків на некористь українців, у користь Польщі.

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО ТЕ, ЩО ДІЄТЬСЯ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

ВІД РЕДАКЦІЇ:—На днях прибув до Злучених Держав молодий американець українського роду, що перебував довгі роки на Західній Україні, покінчив там вищу школу і брав активну участь в культурно-національній українській життєвій. Приїждивши він добре давній польській владі, як теж був свідком ністоричної московської геноциду на західно-українській землі. Імени очевидця не подіємо за зрозумілих причин. Уваження цього американського громадянина подіємо в серії статистик, з яких на с. тринадцяти.

XIII.**Соціально-Культурні Відносини між Большевиками і Українцями****Два народи, дві культури.**

Уже сама різниця в культурі, у вихованні та розумінні життя цілковито відмежовує українців від московсько-большевицьких наїзників. Населення, уважає большевиків за щось цілком інше, чуже, простацьке. Ту різницю показують українці большевикам на кожному кроці. З большевиками розмовляють вони звичайно ідіом, саркастичним тоном, з якого пізнати, що вони вважають їх у першу чергу за некультурних людей. Це большевики знають це дуже добре. Часто на публичних мітингах большевиків говориться про це, що українське населення ігнорує комунізм та їх представників по селах та містах. Але під тим зглядом большевики є великі оптимісти, вони отверто кажуть, що „ви з нами не сочуваете“, але, потішають себе тим, що це мине, або що силою виженуть з голов населення „українську зарозумілість“.

Та ледви, чи большевики зможуть застрашити українців. Большевицькі воєнки плачуть від польських. Польки були знані з того, що поводити жорстоко з українськими жінками, що їх часто побивали та визивали поганими словами. Большевики не такі. В українському селі москаль бідний та неспівний. Часто наші селяни кричать до нього: „Пощо сюди прийшов, сикий такий, забирайся туди, звідкіля тебе принесло“.

По містах відбуваються цікаві сцени між українськими перекупками та московськими покупцями. Часто на торзі приходять до гострих виїмів слів між українськими господарями й москвоками, що купують. Доходять нерідко до того, що розриває справу залярмована міліція. Перекупки звичайно обурені, що москвоки, жінки всяких урядників чи НКВД-істів, не платять відповідної ціни за товари, або не

скаються на обман. В обороні такої перекупки стає відразу цілий ринок чи торговля, силляться прокляти на всякі комісарши і т. п.

Українці не приймають в свої хати большевиків на гостини чи якесь прийняття. Це засада. За півтора року мого життя по різних селах та містах Західної України мені не доводилося бачити ні одного такого випадку. Хіба, що серед большевиків траплялися якісь цинічні українці, тоді такого гостя. Він (а знаю подібні випадки) входить тоді з якоюсь родиною в тісній приятельській зносині і оповідає всі свої жалі та скарги на большевиків. Та — мріє разом з іншими про швидку загибель окупантів української землі. Мені траплялося частіше бачити в товаристві таких українців. Спочатку вони чуються дуже не сміло, головню, коли приходять до хати першого разу, але пізніше, коли осявають, стають цинічними та говіркими. Видно з того, що серед своїх большевицьких приятелів, вони мусять бути у вічній непевності та острожності, щоб не впасти жертвою

Замітне те, що польські дівчата є більш „ліберальні“ у тому напрямі. Багато з них повідалися за большевицьких старшин. Польська красавиця на цілий Тернопіль, Бази Чехович, вийшла заміж за большевицького майора. Та й її скоро відігнала перша жінка майора, яка прибула з дітьми з СССР.

Немає ніяких випадків, щоб українці, оженившись з московсько-большевицькою. Большевики є цілком остракцізовані, бойкотані. Іхні звичайні привички ще не пробіли на „родній“ українській ґрунті. Українська національна мораль ще не зломана!

Українська молодь старається жити своїм власним, замкненим життям. В гімназії, цебто новій школі, що відповідала колишній гімназії, українським хлопцям і дівчатам держаться разом та солідарно відбивають всякі впливи большевиків. Мабуть для успішної оборони багато українських дівчат та хлопців женяться тепер у дуже ранньому віці. Часто вже в шкільній лавці сидить разом — чоловік з жінкою. Це виглядає дуже смішно

Відношення української інтелігентної молоді до большевиків.

Українська шкільна молодь займає дуже непримириме становище, коли ходить по культурно-товариській зносині з большевиками. Не вважаючи на намагання большевиків увійти в тісний зв'язок з українською молоддю, їм це цілком не вдається. Коли робляться якісь застави, го большевики, головню молодші, приходять гурмами та вистояють по під стінами. Ніхто їх не просить гоститися, й вони самі не відважуються підходити до дівчат. Дехто з них збирається на сміливі і преступні до дівчини проєкти до танцю. Варто тоді бачити, як такий боль-

НАШ ОРГАН І СПРАВИ У. Н. СОЮЗУ

Один з наших делегатів на останній конвенції У. Н. Союзу в Гарисбурзі закінчує „Свободу“, що вона як офіційний орган У. Н. Союзу, замало пише про справи зв'язані безпосередньо з нашим Союзом. Цей делегат виходив з założення, що чим більше писатимемо про виключно союзові справи, тим більший вплив матимемо на наших членів і тим більше причинитимемо до дальшого організування нових членів. Та як почислити всі ті редакційні статті, а також дописи про У. Н. Союз, що наш орган містить впровадження кожного року, то можна зробити з них невелику книжку. Ми пишемо багато про союзові справи, хоч може загато не переповняємо нашого органу виключно організаційними справами. Робимо це, зрозуміло, не з ціллю, щоб кривдити Союз, тільки тому, щоб йому в той спосіб помагати.

Яка властиво є роль нашого органу супроти У. Н. Союзу? Роль „Свободи“ впроваджує літ існування була все — творити пригідну почву для розвою самого У. Н. Союзу. „Свобода“ фактично була засобом пропаганди союзової ідеї. А що союзова ідея містилася не лише в асекунційних грамотах і фінансах, але також у своєрідних настроях, в почутті національної єдності серед наших людей на еміграції, то й „Свобода“ мусила поширити свою роботу на майже всі діяльні суспільного життя. Вона мусила займатися різними громадськими справами, школами, народними домами, церквами, а передусім, мусила служити як джерело новин про рідний край, звідки постійно доливав відсвіжений національний настрій і ті духові живини на

на еміграції бодан в перших початках нашого тут побуту. Було неможливо обходитися. Такою була союзова ідея. На тій почві зростав У. Н. Союз.

Негативну поставу до всього, що большевицьке, задержує українська інтелігенція по містах, як теж українське селянство по селах. Здавалося, що сільським дівчатам будуть легко імпонувати вигляди на „щастливіше життя“ з большевиками, бож вони мають владу в руках та гроші в кишенях. Та це не переконує їх. Можу сміло сказати, що українські селянські дівчата солідарно держаться на цьому відтинку проти-большевицьку поставу. По містах, як вже згадано, лиш польки та жидівки падають жертвами большевиків. Причина того може бути в тому, що як польки так і жидівки були призначені до більших матеріальних вигод за польської влади. Тому тепер не вагаються виходити заміж за большевиків, щоб бодан в часті відіскати це, що колись мали.

Для українців голосні заяви большевицької преси, що червона армія „визволила“ Західню Україну та що большевицький режім приніс „щастя та добробут“ українським масам, не вартують і одного сотика. Все це від початку до самого кінця, вважають вони великою неправдою. Большевик, вєседно, чи він комуніст, урядовець, письменник чи НКВД-іст, чується погано в Західній Україні. Все навкруги нього чуже, грізне й небезпечне. Організована конспірація пасивного опору українського населення, дуже часті випадки проти-терору з боку його радикальніших елементів, це властиві вияви дійсного наставлення Західньої України до червоних „визвольників“.

ВИРІШИТЬСЯ НА АТЛАНТИКУ

МОСКВА. — Обговорюючи події на Середземному морі, советська преса приходить до заключення, що теперішня світова війна закінчиться в боях на Атлантиці. Виходить, що остаточне рішення западе на морі, згідно з тим, що мають советські стратеги.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ОРЛИ

Історичне оповідання з рр. 1734—1750.

(7)

І хто це їх підштовхав, хто їх бунтарським духом обвів? Де причина такої несподіваної зміни?

І урядовці почали причини шукати, бо цеж не жар! Як не сповнять наказу, то їх кара чекає. Ще й яка!

Понадвалися урядовці як сичі. Вже їх навіть на горівку до шинкарки не тягне, хоч горівка непогана, і шинкарка таж кож. Сидять у магістраті за писарським столом, чіхають потилицю й пера гризуть. Аж один: „Він!“ — крикнув, будім його блоха вкусила, й пальцем на вікно показав, на те вікно, що крізь нього видно було верхи зелених кленів біля Сулимового двора.

— Він! — повторив другий і собі пальцем у тому самому напрямі простягнув.

— Хто він? — прошинів до нього перший.

— Сулимів Петро, — шепотом відповів йому товариш.

— Се-е-е!

— Те-е-е!

І обидва припали до пальців, наче й не балакали нічого. Бігали пера по білих листах і чорні сліди за собою лишали. Писарі чіхалися за вухами.

— Поки Сулимів Петро в Києві, в Академії вчився... — почав один.

— Доти ми сиділи собі, як у Бога за дверима, — докінчив другий.

— Як за пазухою.

— Тихо було й безперцю, просто — рай!

— Іди-лі-я! — Тисячями йшов народ у походи і... гинув.

— Тисячями йшли підводи й не вертались.

23) Ізидія, грецьке слово — до слівно образок, а далі: оповідання про тихе, сумирне, щасливе життя.

Стадами незчисленими гнали їх круторогих волів і ніхто тих волів більше й не бачив.

— Те! Те-е!

І знову пера по паперах шкреб! шкреб!

А як оце з Києва до старого Сулими його синок приїхав... — почав на хвилину перший.

— То почалося, — докидав за нього другий.

— Непослух, супротив, революція... —

— Те-е-е!

І знов обидва принишкли й до паперів припали, немов не перестрашилися того, що перед хвилиною сказали. Тиха, тільки пера по паперах шкребуть, як миші.

Нараз один витер перо а... відсанув і здорово позичив. Від позичу в писню перейшов. Ледви чути хриплим голосом затягнув:

„Москаліки, соколики. Пошли ви наші воли.“

А другий за ним:

„А коли вернетеся здорові, Поїсьте й останні корови.“

— Те!

— Те-е-е!

Застигнувши українську душу, що відзначалася була на хвилину.

За нікнами дош пинотів. Від тижня. Виподить на хвилину, і знає але. Слота... Кому вона потрібна в літі? Приїздить жива і — тільки. Місто потопило в болоті. Мінани ходи, недобрі.

Пусеться, — казали і то не лице на землі, а й на небі.

Але якось доші пройшли, вибралося на огроду. Припекло сонце, і додиги жита. Почалися жнива, а роботою людей й про біду забули. Та не дуже. За малобуду рук до праці, не досвало худоби. Відішлі запрягти себе до волів, щоб постяти копи з поля, а бувало йнакше, що чоловік жінкою та жінкою орав, бож землю зорі треба. Нєсоді, а була неспіаня — не вродить.

Мінани теж їй поля мали. Вони також біди відчули. І — добре!

Мов у вулицяхагуло.

Зруйнував москалі наш край гірші татарі.

Пустує земля, бо нема ні кому обробити.

Пічим. Тіли коней, що

під козаками, а волів, що в чумацьких мажах.

— Край, як по чумі.

Лише кости людські кругом біліють, і лише черепи ямами пустими карі божа кличуть.

— Приїде та кара, приїде!

— Але коли?

— Тоді, як Москва все до решти зруйнує.

— Мов сарана.

— Не сила довше терпіти!

— Не сила!

Горе, як повині, розливалось широко.

Вже й про Січ загомоніли, про Базавлук.²⁴⁾ Там заповоружили, що знід турка з Олешок²⁵⁾ вернулись, новим кошем, стали. Живуть, як і перше жили, заки цар Петро стару Січ зруйнував. Вибирають старшин і самі собою правлять.

— Та чи довго? — питалися

(Продовження на сторони 4.)

²⁴⁾ Базавлук. Бузлук, а то й Бєзлук — річка, приплив Дніпра (Бєзлук — Велика Вода); на ній було Запорозька Січ, зруйнована 1709. р. царем Петром І.

²⁵⁾ Олешки — в гирлі Дніпра, недалеко Херсону, колись належали до Туреччини; туди втекли 1709. р. після зруйнування Січі запорожці. За Апостола вони повернулись з Олешок на Україну.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЩО ВАРТА ТАКІ
КОРЕСПОНДЕНТИ?

Написав, як я вже згадував, Луїс Фишер, довголітній російський кореспондент американських журналів, книжку про свої стрічі з великими людьми. Признається в ній, що він мав розмову з російським диктатором Сталіним і під час неї не говорив про важливі біжучі політичні справи, а про байдужі справи, наприклад, про Сталінову дочку.

Про книжку Луїса Фишера написав замітку Юджин Лайонс, що, як звісно, теж був російським кореспондентом для американських газет. Критикуючи розмову Фишера з Сталіним, Лайонс признається, що й він мав двогодинну розмову з Сталіним, і під час неї говорив з ним про свої й його діти. Признається Лайонс, що він пізніше все собі дорікав за цю розмову з Сталіним: чому він не спитався Сталіна за політичні справи? Наприклад, про шалений тоді в Росії політичний терор.

Зовсім Лайонс виходить, що таке питання зробило би Сталінові багато заклопотання. Видно, щоб такого заклопотання Сталінові не справляли, Лайонс говорив про Сталіна про діти.

Що варта кореспонденти, які дістають нагоду говорити з людиною, яка рішає про долю мільйонів людей, говорять з нею про своїх дітей?

ХТО КРАЩИЙ

У своїй критиці про Луїса Фишера Юджин Лайонс дає до зрозуміння, що він кращий від Луїса Фишера, бо, мовляв, він, Лайонс, зневірився в Сталінову політику на два роки скорше, ніж Луїс Фишер.

Мені це виглядає пустою потіхою; все факт лишається фактом, що будучи кореспондентом, себто людиною, обов'язаною своїм становищем супроти читачів писати правду, він, своєю вірою в так звану „справу“ забарвлював свої донесення в її користь.

Коли він нині хвалиться, що він на два роки скорше розчарувався в Сталінову політику, то мені це нагадує потіху того ткача, що ходив на ярмарок полотна продавати, а вернувшись додому, сказав жінці: „Але там нині на ярмарку полотна так краді! Але я не дурний: мені аж під вечір у краді!“

РОЗЧАРОВАНА НАШІСТКА

Юджин Лайонс і Луїс Фишер це приклади розчарованих симпатиків комунізму. Не одні вони розчаровуються в справі, в котру вірили. Маємо нині таких розчарованих симпатиків на кожному боці. Мають їх немало й нацисти: Штрассер, Равіншгінг, може й Гесс.

Дуже оригінальною появою між розчарованими є німка Едита Ропер, що написала недавно книжку про нацистичне судівництво під наголовком „Скелет Справедливості“.

Вона вступила в 13. році життя до організації нацистичної молоді. Покинувши партію, працювала в різних газетах. В 1936. році вона стала судовим репортером і як така пізнала добре, як нині в Німеччині працюють суди. В 1938. році, по жидівських погромах, вона рішилася покинути Німеччину. В 1939. році дозволено їй поїхати до чоловіка в Швейцарію. Діставшись за границю, вже домів не верталася.

НИМЕЦЬКІ СУДИ КОЛИСЬ
А НИНІ

Пі розчарування нацизмом віддай глибше, ніж розчарування Лайонса або Фишера комуні-

мом, бо відноситься вона до судівництва, котре колись було гордістю Німеччини.

Як відомо, німецький уряд за цісарства сильно критиковав за його виразно юнкерсько-мілітарні нахили. Це не було ніякою тайною, що Німеччиною правлено в інтересі шляхетсько-військової класи. Та найгостріші критики уряду признавали, що німецькі суди були справедливі; приймали свято державний закон.

Про нинішні суди в Німеччині того сказати вже не можна. Пані Ропер показує, як нацизм розклав німецьке судівництво, давши судді можливість судити й засуджувати на найвищі карні не по закону, а по своїм почуванням про державну потребу. Суди стали оруддям нацистичного уряду й цілий край потону в страху перед судом. Нині не панує в Німеччині закон, а панує самоволя судді. Цілому суду нині вже не виконувати закон, а переслідувати противників Гітлеризму.

ТРАГІЧНО І ГЛУПО.

Пані Ропер подає специфічні приклади релігійних судів, розправ за „расу“, присудів проти жидів, присудів за перевіз валюту. Назагал це все політичні розправи: ними німецький уряд розправляється з людьми не за те, що вони нарушили закон, а за те, що вони не годяться з політикою нацистичного уряду.

До якого абсурду доходить нацистичське судівництво, видно хочби з такого прикладу: коли німці пішли на поміч генералові Франкові в Іспанію, нацистичські уряди карали строго кожного німця, що вжився навіть сказати, що німці воюють в Іспанії. Коли громадянська війна в Іспанії скінчилася, німецькі жовніри, що воювали в Іспанії, вернулися додому і парадували вчисті вулицями німецьких міст: та люди, які говорили про привітність німців в Іспанії, дали сидіти в в'язницях.

Звісно, є люди, для яких ні погроми ні такі факти не вражають. Люди, що знають історію, кажуть, що ніщо так не підриває уряду, як несправедливість. Як довго опозиція не має надії на успіх, її здається, нема; коли вона має які небудь вигляди на успіх, вона запалюється нагло нестерпимим пожежаром.

НЕ ЛИШЕ ГЛУПО
АЛЕ Й АБСУРДНО.

До яких абсурдних границь доходить нацистичський уряд у своїй політичній загоріло-сті, видно наприклад з його приказу не називати шоферів „автофірерами“, а „автофаре-рами“ (себто не тими, що ведуть авто, а тими, що їдуть автоми).

Дізнавшись про цей дивачний приказ, репортери питають урядників за причину загрози. Показалося, що кілька газет написало було новинку з наголовком: „Неважний фірер покараний в'язницею“; це мовляв підсувало читачам підозріння, що провідники нацистичної партії є неважні й заслугоють на в'язницю.

Мимоходом цей факт кидає світло на стан преси під нацистичною диктатурою. Націстична пропаганда любить хвалитися, що в Німеччині преса не є державна, а приватна, отже в великій мірі свободна. Показується, що вона не є свободна. Вона не лише мусить говорити неправду про різних керівників уряду й урядової партії, але й мусить це частіше брехати мовчанкою, задушуючи новинки про факти, які мають велике значення для суспільності.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПО КОНВЕНЦІ У. Н. СОЮЗУ.

По закінченні XX-тої конвенції У. Н. Союзу в Гарісбургу, Па., 415 делегатів розіхалися додому, кожний в свою сторону. Сьогодні, два дні по конвенції, коли пишу отсі рядки, напевно кожний делегат є вже в дома, як і я. Вірю, що кожному, так як і мені маячить перед очима, ще далі образ конвенційних сесій, а в ухах звенить голос председателя конвенції чи місто-председника: „Число вашого відділу п. делегат! Заждіть, ви теж відстанете голос! Прощу сидіти, і т. п. Або голоси делегатів: Пане председнику! Прощу справу формальна! права нагад! і т. п. Коли все це передумую, приходжу до заключення, що кожний делегат був дуже заінтересований справами і добром У. Н. Союзу, та що кожний брав активну участь в нарадах над добром У. Н. Союзу та його розвою. Не хочу тут розводитися над кількома особинами, які старались викликати замішання і непорозуміння, бо їм не залежало на добрі і розвою У. Н. Союзу, а залежало їм на його упадку. Про цих осібників говорилось вже на сторінках „Свободи“ в статті п. з. „Шумовиння при роботі“ та і в статті „На жаль, є вони між нами“. Однак рішення і ухвали, які на конвенції переходили подавляючою більшістю голосів, а то й одностайно, доказали наглядно, що для Юдиної роботи нема місця в У. Н. Союзі. Наш нарід, як це виявили делегати на XX-ту конвенцію У. Н. Союзу, добре визнається в тому, хто йому приятель, а хто ворог. Демагогія і неправда нічого тут не вдіють!

XX-та конвенція У. Н. Союзу осягнула цього року рекорд щодо числа делегатів. Було всіх 415, то є 80 делегатів більше, як було минулої конвенції. Причиною зросту числа делегатів, був зріст самого У. Н. Союзу. За останні чотири роки У. Н. Союз зріс на 8,000 членів. Конвенція докладно обговорила різні справи, зв'язані з Союзом, як підвищення нагород відділовим урядникам, організування молоді, поміч старішим членам, приєднування нових членів, справа сиротинця і приюту для старців, а вкінці справа офіційного органу У. Н. Союзу, „Свободи“. Конвенція висигнула теж \$3,000 на ріжні видання в англійській мові. Крім того конвенція ухвалила ріжні суми на підмогу ріжних українських інституцій, не оминаючи й Диригентсько-Винительських Курсів, які мають відбутися цього літа в Вінніпегу в Канаді, а також допомогла й поодиноким особам студіюючої молоді...

На XX-тій конвенції У. Н. Союзу, почалася писати ще одна нова сторінка Союзової історії. На цій — бо то конвенції раз за 47, появилася трьох делегатів з Канади, а це: Павло Дула з Віндзора, Онт., Михайло Пашин з Кіркленда, Онт. і Степан Корчовський з Норада, Кве., які репрезентували около 1,000 канадійських членів У. Н. Союзу. Канадійських делегатів, американські союзники вітали з отвертими раменами і гучними оплесками. Там канадійські делегати мали нагоду переконатися, що бальчака про ріжні права всіх союзників, незалежно, де вони не були, в стейтах чи в Канаді, не була пустою бальчакою, лише дійсністю. І ось, коли один з канадійських делегатів, Павло Дула, заявив свою кандидатуру на головне місце радного до Головного Уряду, американські делегати не тільки, що її прийняли, але ще й щиро помогли у виборі. За визнання, що з Канади

ДЕЛЕГАТКИ

НА П'ЯТУ КОНВЕНЦІЮ
СОЮЗУ УКРАЇНОК
АМЕРИКИ.

Катерина Дроздик, Марія Марусевич, Стефанія Ковбасюк, Емілія Корнат, Марія Ленчук, Софія Годуб, Доміція Геник, Аполонія Джума, Юсифа Стахура, Марія Біленька, Марія Білаш, Анна Теслюк, Софія Кузів, Марія Борис, Марія Отиро, Марія Сукмановська, Марія Мойсей, Анна Палащук, Параскевія Ви-соцька, Анна Наконечна, Ева Хитрин, Марія Ясінська, Марія Саупецька, Марія Полевчак, Марія Васко, Анна Стекло, Катерина Хомяк, Розалія Борис, Олена Швед, Розалія Стисловська, Марія Насевич, Марія Головата, Марія Демі-ник, Пелагія Романюк, Марія Пашук, Текля Мицак, Павліна Панамаренко, Анастасія Деревляна, Ангела Банаш, Стефанія Грицишин, Текля-Шпак, Юстина Баран, Марія Бабяк, Марія Костецька, Марія Анна Вагнер, Анна Біла, Юлія Ярибидла, Катерина Кравець, Анна Голованська, Текля Дацко, Юлія Маньовська, Марія Сена.

Провірний Комітет до вступу карток таких: П. Бенцал, П. Костенька, О. Мудрик, С. Микитка.

Білеті на концерт, котрий відбудеться дня 30. травня, можна набути при дверях на Конвенції.

треба бодай одного члена в головний уряд, та за поміч дану, щоб того урядника вибрати, я особисто (бо тут ходило про мою особу), а дальше від імені всіх канадійських союзників, складаю на цьому місці щире подяку. Я чуюся дуже радий, що мені припала та велика честь бути першим Канадійцем в Головному Уряді У. Н. Союзу, та рівночасно почувуюся до великих обов'язків і завдань супроти У. Н. Союзу, який має і повинен зрости у велику силу і на канадійській землі. Завдання і обов'язки буду старатися виконувати після моїх сил, знання і розуміння, та глядітиму, щоб всі мої зусилля вишлись на добро і славу Українського Народного Союзу. Хай живе „Батько“ Союз на добро українського загалу Америки і Канади! Хай живе і на славу України!

Павло Дула,
Віндзор, Онт., Канада.

НИМЕЦЬКЕ ЗВІДОМЛЕННЯ
ПРО „БІСМАРКА“

Брукс Пітерс подає, що в офіційним німецьким звідомленню кається, що „Бісмарк“ затонув по лобортьбі з 15 британськими військовими кораблями, за якими тепер слідять німецькі літаки. Остання відомість від команданта корабля була, що „будуть боротись до останнього стрільня“ „Хай живе Гітлер“. Нема одначе ніякого звідомлення чи німецьким літаком вдалось заатакувати британську флоту, що затопила „Бісмарк“. Разом з „Бісмарком“ затонув теж і Гітлер Лютенс, німецький адмірал, що був відзначений найвищими почесами за свої військові подвиги на морі.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ЯКРАЗ ТЕПЕР

ОЩАДНІ ЛЮДИ користують з дешевого сезону, щоб направити собі футри або переробити їх на новий фасон, перед відлітанням їх на літній переховок у дельні.

Найкраще це все Вам зробить відома
УКРАЇНСЬКА КУШНІРСЬКА
ФІРМА

JULIUS KUSOFF & SONS
315 — SEVENTH AVE.
(при 28. вулиці при догляному дозвілі соборним)
У НЬО ЙОРКУ
(6. поверх)
Телефон: CHickering 4-3575

СТЕЙТ КОНЕКТИКОТ І СУСІДНІ СТЕЙТИ НОВОЇ АНГЛІЇ!

ЗАХОДОМ УСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ СТЕЙТУ КОНЕКТИКОТ

: відбудеться величавий :

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ

у Manor Chor Park Hall, 412 Orange Ave., West Haven, Conn.
В НЕДІЛЮ, 8. ЧЕРВНЯ (JUNE 8, 1941)

ГОЛОВНІ ТОЧКИ ПРОГРАМИ:

10:30 год. АРХІЄРЕЙСЬКА СЛ. БОЖА: відслужить Прощ. Владика І. БУЧКО при асисті до-околичного священства. Опися СПІЛЬНИЙ ОБІД. По обіді програма: виступ славного хору Банду-рист під управою п. Кієля. Промова Прощ. Владика І. Бучка і головних урядників У. Н. Союзу українською й англійською мовою. Виступ улюблених наших українських танцюристів під управою п. А. Гіни. До танців буде пригравати найкраща оркестра нашого стейту до пізнього вечора. Вступні плати 35 центів.

Шановні українці, члени У. Н. С! Ми якраз тепер по конвенції, де ми мали нагоду переко-натись, що ми є членами найбільшої і найбагатшої української організації в світі. Тож покажім свою організованість. Ний в тім Союзі ми не бражне ні одного члена! До участі вже здо-сизись відділи до стейту Р. Ай. і Масс. Ми будемо мати нагоду попитати перший раз в Новій Англії нашого Достойного Владика, котрий також є членом Батька Союзу. Пам'ятайте, що дохід з цього Дня призначений на Укр. Вищу Школу в Стемфорд і інші народні цілі.

Комітет.

МУЗИЧНА НОВИНА

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ЧЕТВЕРТИЙ АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦІВ НА ОРКЕСТРУ

(НА 10 ІНСТРУМЕНТІВ)

ЦІ ТАНЦІ ДУЖЕ ДОБРЕ НАДАЮТЬСЯ НА БАЛІ, ВЕСІЛЛЯ І ІНШІ ЗАБАВИ.

Опрацював і видав ІОСИФ СНИГУР.

Альбом українських танців ч. 1, 1. ч. 2. показались настільки успішними, що треба було зладити Альбом українських танців ч. 3 і ч. 4, щоб задовольнити загальне запотребування тих танців. Цей новий альбом містить у собі найкращі танці, вибрані з великою увагою й зладжені у модернім стилі.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ
ТАНЦІВ ч. 1.

1. Січовий марш
2. Рогатинська - Коломийка
3. Бандура, вальс
4. Повітова коломийка
5. Гречаники
6. Буковинська коломийка
7. Козак
8. Весілля починає, полька
9. Весілля полька
10. Український гопак
11. На весілля, полька
12. На забаві, полька
13. Сіянська, коломийка
14. Заведь, оберок
15. На Україні, вальс
16. Гандзя, полька
17. Кохайтеся чорнобриві, вальс
18. Світло, полька
19. Новомодна, полка
20. Біду собі купила, полька

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ
ТАНЦІВ ч. 2.

1. Канарок, полька
2. В Рогатині на забаві, полька
3. Чабан
4. Ой, під гаєм, полька
5. По весілля, полька
6. Коробушка
7. Заграй мені, музиченко, полька
8. Гоні вітер, коломийка
9. В Підгороді, коломийка
10. Підуби собі погуляю, полька
11. До весілля, оберок
12. Кокета
13. Гречка
14. Гопак, полька
15. Український козак
16. Надвірна коломийка
17. Кину кужіль на полицю, полька
18. Сумні хвилі, вальс
19. Баламути, вальс
20. Ми підем до бою, марш

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ
ТАНЦІВ ч. 3.

1. А я люблю Петруся, полька
2. Грай мені скрипку, полька
3. Соловейко, полька
4. Шумка, полька
5. Бідна сирота, вальс
6. Для розради, вальс
7. Гуцулка Коломийка
8. Верховина Коломийка
9. У саду вишневім, полька
10. Гандзя Люба, полька
11. Ганка, полька
12. І шумить і гуде, полька
13. На вулиці сурма грає, полька
14. Кум до куми, полька
15. Надія, вальс
16. Кася, оберок
17. Лемківська мазурка
18. Метелиця, козак
19. Гетьман Мазепа, козак
20. Разом, браття, у ряди ставаймо, марш

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ
ТАНЦІВ ч. 4.

1. Веселі косарі, полька
2. Не-тепер, не-тепер, полька
3. Полтава, полька
4. Стрілецька, полька
5. Танцювала риба з раком, полька
6. На заручинах, полька
7. Очерет лугом гуде, полька
8. Лемківський оберок
9. Полька: на Поправинах
10. Укр. Козак
11. Катерина, танок
12. Укр. Два Кроки
13. Тернопільська Коломийка
14. Скалатська Коломийка
15. Тройка Танок
16. Козачок Подільський
17. В Підгороді на відпусті, полька
18. Спомини про Тараса Шевченка, вальс
19. Думи мої, Думи, вальс
20. Укр. марш (Садівсько-го)

INSTRUMENTATION

1st Violin Trombone-Cello
1st-2nd B-flat Cornets Bass-Tuba
1st-2nd B-flat Clarinets Piano
E-flat Alto Saxophone
Price each Book 50 cents Piano Book \$1.00

JOSEPH SNIHUR, 171 Hillside Avenue, Newark, N. J.

Газета Польська Хвалиться Шахровою Статистикою

У Вінніпегу виходить польський часопис, що зветься „Газета Польська“. На протязі повних 30 літ звалася вона „Газета Католічка“, аж в листопаді м. р. змінила свою назву на „Газета Польська“, хоч видає її французько-католицька спілка, що зветься „Кенедієн Публішерс Лтд.“.

Щоб довести, що в Західній Україні число поляків і українців є майже рівне, а властиво, що поляки мають там мау перевагу і тому Західній Україні повинна належати до Польщі, помістив у тім часописі якийсь польський шовініст, що зветься Ст. Болешниц, статтю п. н. „Національне питання в Польщі“. У цій статті покинувшись Болешниц на польську урядову але безсидно шахрайську статистику, в якій представлені є національні і мовні відносини в Західній Україні і Західній Білорусі в тенденційний спосіб. Кожний хто знає, як у Польщі списувано населення й як за поляків вписувано всіх тих, що признались до знання польської мови, не подивується, звідки взялось там стільки поляків, а так мало українців. Болешниц удає, що цього не знає і ми не дивуємось. Кожен одинач Болешниц пише, покинувшись на ту шахрайську статистику, що в Західній Україні живуть „українці“ і „русини“ а навіть „тутейці“ і 2 горнятка цукру один ще до того хвалить „русинів“, що то спокійні люди й охочі до згоди з поляками а „українці“ то бунтівники варколи, хоч говорять подібною чи тою самою мовою, що „русини“, то вже вершок безсоромності. Згідно з Болешницовим розумуванням, то мазури, кашуби і поляки, то три відрубні на-

роди, хоч говорять подібною мовою... Болешниц не знає, що такої народності як „тутейці“ на цілм божім світі нема, чим проявляє тільки стан великого умового убожества.

Інший знову польський часопис „Час“, що то часом „залицяється“ до „українців“ і звиває їх до згоди з поляками та кличе забути про те, що було, бо польсько-українські взаємини потребують основної ревізії, сніває тепер іншої в статті під наголовком „Словини проти німців“. Він обережно кидає інсинуацію на українців, що вони „буцїмто довірили свої аспірації німцям“ і тому їх не треба вчистити в пляни Словинського Союзу проти німців, бо крім цього вони ще „входять в орбіту східнього блоку словин“. Розуміється, що з „довіреним українським аспіраціям“ справа є така сама, як з тим, що пише „Газета Польська“, що українці і русини, не два відрубні народи, що говорять одною і тою самою мовою!

ПІДПИРАЙТЕ СВОІХ БІЗНЕСМЕНІВ.

Кухонні міри.

16 ложечек — одно горнятко; два горнятка — пів квар-
ти; 4 горнятка — одна кварта.
3 1/2 горняток мілкого цукру — один фунт; 4 горнятка муки — один фунт; 2 горнятка масла — один фунт. Одно горнятко масла — пів фунта; 2 ложки масла — одна унція; 2 ложки плинну — одна унція; 2 ложки цукру — одна унція; 3 ложечки плинну — одна ложка.

КНЯЖНА МОЖЕ ОСТАТИ. Книжні Стефані Гоген-
льог, котру імміграційна влада хотіла видалити з
Америки як нацистичну пропагандистку, дозволено
остатися, бо вона дала потім урядові важні інфор-
мації.

ОРЛИ

(Продовження з сторони 2.)

старші. І чи добре, що за-
порозжї знову під москов-
ську кормигу вернулися? Мо-
же, краще було Орлика чека-
ти? Тільки років він товкся
по всіх краях, шукаючи підмо-
ги для України, і з ким же він
тепер волю для неї добувати
буде? Він, або його син Гри-
гор.

Місяць перлив сади. Криз-
гала розложисті листи заи-
рав до Орисиної світлички.
Ясно там було, хоч ший, хоч
книжку читай.

І як же тоді спати? Та ще
такої молодій дівчині, як Ори-
сія, Місяць до себе на розмову
тагне. Сидить вона біля вікон-
ця, що виходить на сад. Коли
враз щось порушило гілками,
зашелестіло листя, шовковим
шумом захвилювала трава, й
до віконця хтось стук, стук!
Відчинила Орися квартиру й
неспокійно:

— А хто там?
— Це я, Орисю, Петро.

Обміла. То гаряче їй, то
зимно. Вогонь — лід, вогонь
— лід, а серце, як у жмені
птаха. Насиду проговорила:

— А що там сталося, Петру-
сю, кажи!

Замінявся. Мовчав добру
хвилину, а тоді швидко,
швидко, немов тягар з душі
скидав:

— Я йду, Орисечко. Але ти
будь спокійна. Не тривожся.
Заки листя облетить із дерев,
повернуся. А, може, ще й ра-
ніш.

Як міг, так її заспокоював.
А в Орисі сто гадок по голо-
ві: шу! шу! Як те гайвороння
в осені під бурю... „Дале... ку-
ди? І що його гонить від
нас?... І чому саме тепер, у та-
кій неспокійній часі?... Та, ще й
увіч!... Чому не попросився
з моїм батьком?“

Не знає Орися, яке з тих пи-
тань йому завдати. Жадне.
— Ідеш? — проказала наси-
ду й головою до стіни: тарак!
Місяць перлив сади, старі
лиси шуміли.

(Дальше буде)

ПЕРЕПРОВАДЖУЄТЬСЯ НА НОВЕ МЕШКАННЯ.
Коли авто лишилося без газоліни, коли коней нема,
люди в Стокгольмі, столиці Швеції, вживають до
перевозу обстанови на нове мешкання триколових
роверів.

ТАРЗАН, ч. 316. Просто в лапку.

AS TARZAN STRODE FORWARD, THE
FRIGHTENED VILLAGERS FLED.

INTO THE HUT
RAN THE TWO
BATTERED WAR-
RIORS WHO HAD
DONE BATTLE
WITH TARZAN!

Як Тарзан ступав в саму
середину села, багавці витри-
пували на нього очі, а далі з
переляку ховались.

До хати заховавшись, наві-
ті два батявці, які цілих час
слідкували за Тарзаном і по-
відомили про його прихід
ціле село.

"HE'S COME TO FINISH US," ONE QUVERED. "WE
MUST KILL HIM FIRST," THE OTHER URGED.

„Він певно прийшов до се-
ла на те, щоб нас повбивати.
Рятуймося і вбиймо його на-
перед“, говорив один бага-
вець.

AS HE SPOKE HE DREW HIS BOW, AND
WANTED FOR TARZAN TO PASS!!!

Сказавши це батявець не
чекав відповіди свого товари-
ща, а натягнув стрілу на свого
лука й прийняв вичікуюче ста-
новиче.

ПАТРИОТИЧНА ЗАЯВА ПРОМИСЛОВЦІВ

ВАШИНГТОН. Подібну
заяву, яку зложила в імені
своїх членів Американська Фе-
дерація Праці, зложили також
16,000 американських проми-
словців і підписали це свої-
ми власноручними підписами.
Книжку з підписами передано
голови бюро заряду продук-
ції Вільємови Кнудсенови.
Промисловці кажуть, що в ни-
щівних часах принесуть всі
потреби жертви для своєї
держави і державні інтереси
поставлять понад особисті.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ МАВ НА УВАЗІ КОНВОЙ

ВАШИНГТОН. Особис-
тий секретар Рузвельта, Стивен
Ерлі, заявив, що здається під
„додатковими мірами“, при
помочі яких президент задумує
доставити Британії про-
дукти, не треба розуміти кон-
воїв в їх старім розумінні.
Здається, казав Ерлі, що пре-
зидент задумує лише якісь но-
ві скріплені способи патрулю-
вання.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Північні мітин-
ги. Запорозька Січ, від. 388, від-
будеться в неділю, 1. червня, точно
в годині 2. по обіді. Є нажжї справи
до подолання і справоздання се-
кретарської роботи за пів року. Бу-
де справоздання делегата. Прийдіть
усі. По мітингу щось будемо мати
нового і для всіх членів дуже ціка-
вого. Приїждіть, побачите. За-
урад: Петро Паук, през.; Іван Ми-
халюченко, кас.; Пасиф Бригглієвич,
секр. і делегат на 20. конвенцію.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОЗІР! СІРАКЮЗ, Н. Я., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО СІЧ, ВІД. 39. У. Н. СОЮЗУ

ПЕРШІЙ ВЕСНЯНИЙ ВЕЛИЧАВІЙ
ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 1. ЧЕРВНЯ (JUNE 1, 1941)
Коли „ПІКНІК“ на PLEASANT BEACH. Початок у год. 2:30 попол.
На цей Пікнік до численної участі запрошується Укр. Тов.
риства, Братства, Сестринства, Клуби й взагалі всі чесні місцеві
громадські громадяни. Приїждіть і забавимося на свіжому повітрі.
При добрій укр. оркестрі. Будуть свіжі смачні перекуси й напівки.
Від 12:00 до 1:00 буде закусочна гостя від У. Н. Союзу.
Один раз в годині 2:30 пополудні.
За добру і чесну забаву поручає — Укр. Тов. „Січ“.

WILSON'S PARK, 814 E. 225TH STREET, BRONX, N. Y.
ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
УКРАЇНСЬКЕ ТОВ. „ПРОВІТА“ В НЬО ЙОРКУ, Н. Я.
В НЕДІЛЮ, 1. ЧЕРВНЯ (JUNE 1, 1941)
Парк отворений від години 10. раню.
Музика Н. Антошкова. Вступ 40 centin.
Direction: Take I. R. T. Subway, White Plains Road, and get off
at 225th Street Station. Park on right side. FARE 5 CENTS ONLY.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ТОВ. ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, ВІД. 234 У. Н. СОЮЗУ
В ЕЛІЗАБЕТ
ВЕЛИКИЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 31. ТРАВНЯ (MAY 31, 1941)
В САЛІ УКР. НАР. ДОМУ,
214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
Початок у 8. вечором. Вступ 35 центів.
До танців буде пригратувати WANAT BRO'S ORCHESTRA, що
вдонець молодих і старших.
Щиро проситься всю молодіж і старших прибути на
цей Баль, де всі разом весело забавимося. Члени обо-
в'язково мають явитися на означений час.
За добру забаву ручить — Бальний Комітет.

ШМЕЛІНГ НА КРЕТІ

ЛОНДОН. Славний ні-
мецький кулачний борець,
Макс Шмелінг, що здобув сво-
го часу світове чемпіонство,
був одним з перших німець-
ких парашутистів, що злетіли
на острів Крету. Таке подає
Юнайтед Прес.

Найбільші відомі досі по-
клади міді на світі є в Чіле.
Як обчислюють вони містять
700,000,000 тонн криш.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

Потрібно ДІВЧИНИ або ЖЕН-
ЩИНИ до домашньої праці у
вакаційному домі при березі
моря. Голоситись телефонічно
межи 6. і 7. год. ввечір:
Journal Square 2-1491.

Хтоб хотів виїхати на ЛІТНІ ВА-
КАЦІЇ в „жонри“, знайде в мене
найвідповідніше місце. Маю до ви-
найму кімнати на ціле літо. Приймаю
на свої харчі. Гарне місце до купан-
ня. По дальшій інформації прошу пи-
сати: 112,18,22

Mrs. WILLIAM TURSKI
Box 66, Chesterfield, Conn.
Telephone: New London 2-4604.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, НЕРВІВ

І ШКІРІ, жовтуха, мигор, моче-
ного міхура, загальне ослаблення,
пухляк жовтуха.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЇДІВ НА БАЖАННЯ X-RAY

Поради Даром.
Експерименти і Баланси Крові \$2.00.
ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ

Гонорар приступний
Dr. BURTON DAVIS
415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.

ГОДИНИ днів: від 9 рано до 7:30
вечором. В четвер від 9 до 4.
Неділами і святами від 10 до 1.

Даром пробна МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небудула нагода для
всіх, що терплять на недомогання
шлунка й випробували коштовні
ліки й зела, а не найшли полегш.
Тим усім поручаємо спробувати
даром Зела Мілертона, котрих не
запарюється й не вариться, а спожи-
вається в натуральній формі. По-
легшє пробки переконливо, як
сукоточно діають в недомоганнях
таким, як кваси шлунка, гази, не-
стривність, запір, брах апетиту,
біль голови й інші недомогання,
котрі походять зо злого травлен-
ня. Щоби переконатися, пишіть по
пробку.

Спеціальна Оферта по знижених цінах.

|| \$1.00 за 1 коробку Мілертону
|| \$1.50 за 2 коробки Мілертону
|| \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за зйлами Мілертон у
вашій сусідній аптеці, а як там
їого не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.

Single package not sent C.O.D.,
Small postage stamps acceptable.
|| Ціни наліки лише при замовлен-
ні просто з головного офісу.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і
коси-а найліпшої сребристої
стали, коса довга 32 цалі, ва-
жить поверх фунта, за одним
поклепанням косить пару днів.
Широка коса в ціні \$2.50 з пе-
ресилкою. Перстень до коси
подвійний 50 ц. Бабка 75 ц.
Молоток 60 ц. Брусок 25 ц.
Серп з зубами \$1.00.

Замовлення wraz з грїшми поси-
лаєть на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з ценою прегар-
ною металеву труною, двома автом. карапном,
бальсмуванням, пхиванням Похоронного
Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з виїмком оди-
на й належностей за церковну
відправу й цмїттар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Extex 3-5347
Branch office (Phila):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так
низькій як \$150
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКС, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРА-
ЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СО-
ЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ
І НАЙСІЛЬШОЮ УКРА-
ЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ
ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІ-
ЗАЦІЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“